

Татар телендә орфограммалар Мастер-класс

Туймазы шәһәре

2нче санлы урта(тулы) гомуми белем
бирү мәктәбе муниципаль бюджет
белем бирү учреждениесе

татар теле һәм әдәбияты

укытучысы

Галиәхмәтова Рузилә Рәшит кызы

төзедә

- * Башлангыч сыйныфларда 7ел эшлим.
- * Һәр дәрестә бу орфограммаларны күнегүләр эшләгәндә кабатлап бару, уңай нәтижәләр бирә .
- * Тәҗрибәмнән чыгып, 1-4нче сыйныфларда орфограммаларны өйрәнүнең отышлы дип санаган күнегүләрен сезнең игътибарыгызга тәкъдим итәм.

Башлангыч сыйныфларда 4 төп орфограммалар:

1) ^{с.б.} Э → [э] → е

2) ^{1 раз} Ө → [ө] → е

3) О → [о] → [о]

ы

ы

4) л [л`] ~~ль~~

1нче сыйныфларда О хәрефен
өйрәнгәндә шушы кагыйдәне рус
телендә истә калдырабыз

В татарском языке буква **О** пишется
только один раз, в остальных слогах
произносим [**О**], а пишем букву **Ы**.

Ә хәрефен өйрәнгәндә дә кагыйдәне рус телендә истә калдырабыз

В татарском языке буква Ә пишется только один раз, в остальных слогах произносим [Ә], а пишем букву е.

Э хәрефен өйрәнгәндә дә кагыйдәне рус телендә бирәм

В татарском языке буква **Э** пишется только в начале слова, а в остальных слогах произносим [**Э**], а пишем **е**

2нче сыйныфта күнегүләр эшлэгәндә орфограмма итеп бирәм

Искә төшерәбез:

В татарском языке буква **Э** пишется только в начале слова, а в остальных слогах произносим [**э**], а пишем **е**

Яңа белем бирәбез

с.б.
Э ⇒ [**э**] ⇒ **е**

Орфограмманы
билгелибез

Күнегүлэр эшлэгэндэ орфограмманы билгелибез:

С.б
Эшее

С.б
Элек

С.б
Эремчек

С.б
Элгеч

В татарском языке буква **Ө** пишется только один раз, в остальных слогах произносим **[Ө]**, а пишем букву **е**.

^{1 раз}
Ө → **[Ө]** → **е**

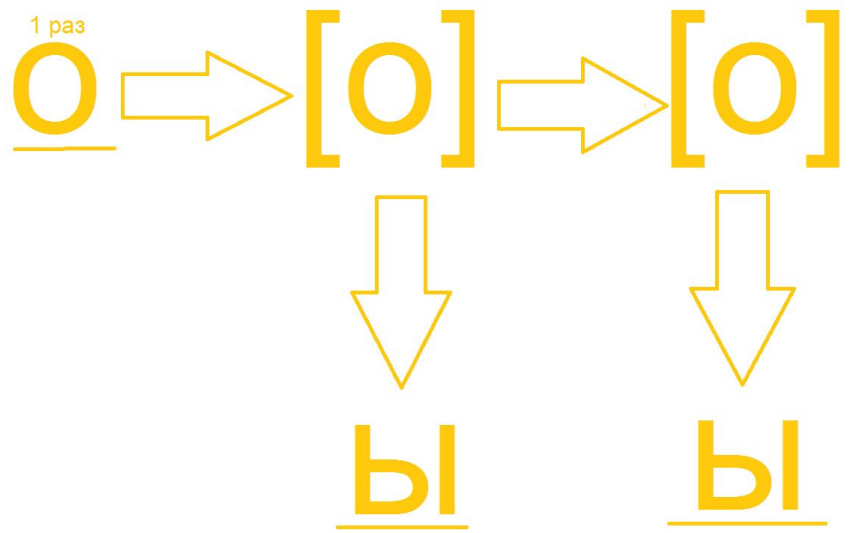
1 раз
ЙӘЗеМ

1 раз
ӘЗеК

1 раз
КӘЗге

1 раз
ӘЛгереш

В татарском языке буква **О** пишется только один раз, в остальных слогах произносим [**О**], а пишем букву **Ы**.

1 раз
борынгы

1 раз
болын

1 раз
озын

1 раз
коры

В татарских словах
после Л мягкий знак не
пишется.

л [л`] ~~ль~~

күлмәк

күл

бүлмә

Мәкаль- искл.

3,4нче сыйныфларда:

Бертөрле язылалар,
төрле авазны белдерэлэр.

е [ө]

өмет

е [э]

элек

е [йы]

елан

е

[йэ]

егет

х
э
р
е
ф
л
э
р

О
М
О
Н
И
М

Тәмам

Игътибарыгыз өчен зур
рәхмәт!